

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-83-168>

УДК 339.9:336

ФІНАНСОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНИЙ ПРОСТІР

FINANCIAL DETERMINANTS OF UKRAINE'S ECONOMIC INTEGRATION INTO THE GLOBAL SPACE

Івашук Ольга Олегівнакандидат економічних наук, доцент,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3997-9394>**Угрин Богдан Васильович**здобувач третього рівня вищої освіти «доктор філософії»
за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини»,
Західноукраїнський національний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3413-2956>**Ivashchuk Olha, Uhryn Bohdan**
West Ukrainian National University

У статті охарактеризовано роль фінансових детермінант у процесах глобальної економічної інтеграції. Авторами глобальна економічна інтеграція розглядається як об'єктивний, детермінований різними умовами, процес взаємозв'язків між країнами у глобальному просторі. Визначено роль фінансових детермінант у цих процесах та запропоновано розглядати їх як багаторівневу систему, яка охоплює наднаціональний, регіональний, національний та корпоративний рівні; систематизовано фінансові детермінанти, які формуються на кожному рівні. Визначено періодизацію економічної інтеграції України у глобальний простір та охарактеризовано фінансові детермінанти для кожного періоду, які охоплюють фінансову та банківську систему, зовнішню торгівлю та інвестиції, інституційне співробітництво, тощо. Проаналізовано основні виклики та фінансові детермінанти сучасного етапу економічної інтеграції України, окреслено напрямки її підтримання.

Ключові слова: глобальна економічна інтеграція, фінансові детермінанти, регіональна інтеграція, зовнішньоторговельна відкритість, фінансова та банківська система, монетарна політика, монетизація економіки, валютне регулювання, ЄС, МВФ.

The article summarises the financial determinants of global economic integration and identifies the financial determinants of Ukraine's economic integration. The relevance of the study is confirmed by the fact that there is no unified understanding of economic integration in the scientific literature, and the financial determinants influencing the level of countries' integration into the global space remain insufficiently explored. The study employs a set of general and special research methods, including theoretical generalisation, synthesis and analysis, comparative analysis, visualisation, and others. The role of financial determinants as a resource base for integration is outlined, and it is proposed to consider them as a multi-level system encompassing supranational, regional, national, and corporate levels; financial determinants are identified for each of these levels. A periodisation of Ukraine's economic integration into the global space is proposed. During 1991–1995, Ukraine's integration was fragmented and accompanied by socio-economic and financial transformations, hyperinflation, problems in the banking system, a decline in the level of monetisation of the economy, and other challenges. The key financial determinants for this period are identified. It is confirmed that in the subsequent period Ukraine established stable partnerships with international institutions. The key financial determinants of the second period are also determined. The third stage (2005–2013) of economic integration is characterised, during which an increase in Ukraine's foreign trade openness is confirmed. Among the financial determinants, the following are highlighted: foreign direct investment, the exchange rate policy of the National Bank, access to debt financing, and others. The period of 2014–2021 was oriented toward Ukraine's European integration. The key financial determinants included macrofinancial stabilisation, expansion of external financing, restructuring of the banking system, and liberalisation of currency regulation, among others. The main

challenges and financial determinants of the current stage of Ukraine's economic integration are analysed, and priority directions for maintaining this integration are identified. Further research will focus on determining models of Ukraine's integration into the global space, taking into account post-war recovery and macroeconomic stability.

Keywords: global economic integration, financial determinants, regional integration, foreign trade openness, financial and banking system, monetary policy, monetization of the economy, currency regulation, EU, IMF.

Постановка проблеми. Глобальна економічна інтеграція є стратегічною метою для України з часу здобуття незалежності, яка потребувала практичних кроків та дій по розбудові власної зовнішньої політики та векторів економічної інтеграції. Ці процеси для кожної країни відбуваються за індивідуальними траєкторіями, бо, незважаючи на загальні принципи, вимоги та стандарти, набір базових характеристик суттєво відрізняється. Саме тому є країни, для яких перехідний період має невеликий термін, а для деяких – триває десятиліттями. Історичне минуле України мало великий вплив як на географічну структуру зовнішньоекономічних зв'язків країни, так і на майбутні орієнтири розвитку та взаємодії із зовнішнім середовищем. З початку 90-х років інтеграційні процеси торкнулися усіх сфер, починаючи від реформування інституційної бази, освіти, соціального захисту до зовнішньої торгівлі та зовнішньої політики. Україна проходила власний шлях інтеграції, який часто був наповнений помилковими рішеннями та успішними проектами, проте на кожному етапі були визначальні детермінанти, в тому числі й фінансові, які обумовили цей рух у глобальний простір. Окремі з них вже зараз можемо оцінити з позицій ретроспективи, щоб виявити на яких етапах було допущено помилок, які стримали у майбутньому економічний розвиток та інтеграцію, а сучасному етапу можемо надати оцінку з позицій як внутрішніх характеристик, так і глобальних детермінант.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика економічної інтеграції отримала широке висвітлення у працях зарубіжних та вітчизняних вчених. Систематизація наукових праць з питань економічної інтеграції, яка була зроблена І. Приходько [1], підтверджує, що її теоретичні концепти сформувалися ще у першій половині ХХ ст., причому більшість із них фокусувалася навколо спрощення умов торгівлі та утворення митного союзу. Пізніше розуміння економічної інтеграції було розширене та доповнене іншими, неторговельними, складовими – на цьому підході побудував своє дослідження економіст Ян Тінберген, обґрунтувавши інтеграцію як «створення найбільш бажаної структури міжнародної економіки,

усунення штучних перешкод для її оптимального функціонування та свідоме запровадження всіх бажаних елементів координації або уніфікації» [2]. Досить часто у науковій літературі економічну інтеграцію розглядають з позицій монетарної та валютної політик, особливо у контексті європейської інтеграції, що знайшло відображення у працях О. Дзюблюка [3], О. Чугаєва [4], Р. Щави [5] та ін. Особливості валютно-фінансової інтеграції досліджувала Т. Приступа [6], обґрунтовуючи при цьому євроінтеграційні перспективи для України; О. Лахова та О. Приходько акцентують увагу на необхідності зміни підходів до валютного регулювання в Україні «для гармонійної інтеграції України у європейську валютно-фінансову систему» [7].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. У наукових працях здебільшого використовується термін «міжнародна інтеграція», яка розглядається у контексті регіональної економічної інтеграції і, як правило, на прикладі Європейського Союзу. Хоча, професор М. Лизун у своєму дослідженні процесів інтеграції висловлює думку, що досі «економісти не дійшли до консенсусу навіть щодо дефініції регіональної економічної інтеграції» [8]. Тому глобальну економічну інтеграцію часто ототожнюють із міжнародною або ж із регіональною. Разом з тим, глобальна економічна інтеграція є функціонально і структурно більш складним процесом, який об'єднує не лише регіональні інтеграційні об'єднання, а формується під впливом системних детермінант, серед яких важливу роль відіграють фінансові.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є узагальнення фінансових детермінант глобальної економічної інтеграції та визначення фінансових детермінант економічної інтеграції України у глобальний простір.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процеси глобальної економічної інтеграції є об'єктивним відображенням зростання та ускладнення взаємозв'язків між країнами у глобальному просторі, де присутні суперечливі тенденції лібералізації та прихованого протекціонізму, відкритості національ-

них економік та формування блоків країн за інтересами, розширення залучення країн у глобальні ланцюги доданої вартості та економічної фрагментації, соціальної поляризації та фінансової конвергенції. На сьогодні науковцями не розроблено єдиної системи детермінант глобальної економічної інтеграції, але вона детермінується геополітичними та безпековими умовами, структурними відмінностями між країнами та інституційними чинниками, технологічним прогресом та глобалізацією фінансових ринків, лібералізацією торгівлі, соціально-демографічними процесами та іншими. Серед цих детермінант важливу роль відіграють фінансові, які формують ресурсну базу інтеграції.

Під фінансовими детермінантами глобальної економічної інтеграції пропонуємо розуміти сукупність базових фінансово-економічних умов, інституцій та механізмів, технологічних рішень, які відображають можливості і напрями залучення національних економік до глобального простору, визначаючи характер фінансової взаємозалежності та ступінь інтегрованості, потенціал економічної інтеграції та стійкість національних економік до викликів та загроз; відображають конфігурацію глобальної економічної інтеграції. Тобто, фінансові детермінанти потрібно розглядати

як багаторівневу систему, яка охоплює наднаціональний, регіональний, національний та корпоративний рівні (табл. 1). Якщо ми говоримо про національний рівень, то варто розглядати фінансові детермінанти економічної інтеграції країни у глобальний простір. Якщо мова йде про глобальний рівень, – то це наднаціональні фінансові детермінанти. На наднаціональному рівні формується архітектура глобальної фінансової системи, яка органічно переплітається із глобальними інституціями. Цей рівень визначає рамки, в який співпрацюють основні актори глобальної економічної інтеграції.

На рівні регіональних об'єднань проявляються регіональні фінансові детермінанти. В процесі регіональної інтеграції не просто формуються спільні умови для національних економічних (фінансових) систем, а чітко фіксуються спільні правила, тому фінансовими детермінантами можуть бути спільна валюта, спільні інституції, гармонізація фінансового регулювання, монетарна інтеграція та ін. Так, завдяки інструментам спільної монетарної політики країнам Євросоюзу вдалося зменшити негативні наслідки кризових явищ, і, як зазначає професор О. Дзюблюк, ця політика не завжди мала успішні результати з огляду на інші немонетарні, чинники, тому

Таблиця 1

Багаторівнева система фінансових детермінант глобальної економічної інтеграції

Рівень детермінантів	Характеристика	Детермінанти
Наднаціональні фінансові детермінанти	Глобальні та міждержавні чинники, які формуються поза межами країн і мають обов'язковий або рекомендаційний характер	Наднаціональні інститути, фінансові правила та стандарти, механізми фінансової конвергенції, спільні фінансові інструменти інтеграції, міжнародні платіжні системи та ін.
Регіональні фінансові детермінанти	Інституції та фінансові механізми, які формуються в межах інтеграційних об'єднань та блоків	Регіональні інституції, спільна валютна політика, механізми монетарної інтеграції, спільні фінансові інструменти та ін.
Національні фінансові детермінанти	Внутрішні фінансово-економічні умови інтеграції у глобальний простір	Рівень макроекономічної стабільності, фінансова відкритість країни, розвиток фінансового ринку, стан фінансового регулювання, фіскальна стабільність розвиненість банківської системи, інвестиційний клімат та ін.
Корпоративні фінансові детермінанти	Фінансова поведінка та стратегічні рішення ТНК	Транснаціоналізація бізнесу, структура капіталу компанії, корпоративне управління, інвестиційні стратегії, валютна диверсифікація, залученість до глобальних ланцюгів доданої вартості та ін.

Джерело: сформовано авторами

змінювався вибір пріоритетів між інструментами монетарної політики [3]. Щодо фіскального регулювання, то науковці акцентують увагу на питаннях фіскальної конвергенції і наголошують, що «підтримання ефективного функціонування валютного союзу неможливе без забезпечення фіскальної дисципліни» [5].

Не залишаємо поза увагою і корпоративний рівень, тим більше, що зараз ТНК відіграють важливу роль у формуванні глобального економічного середовища. Тому на цьому рівні формуються корпоративно-транснаціональні детермінанти (глобальна структура капіталу корпорацій, трансфертне ціноутворення, міжнародне податкове планування, тощо).

Україна активно залучена у процеси глобальної економічної інтеграції через наступні канали: торговельні, інвестиційні, фінансові, технологічні, виробничі, міграційні, інституційні та інші. Узагальнивши траєкторії глобальної економічної інтеграції України, пропонуємо виділити наступні етапи з початку 90-х років ХХ ст. та охарактеризуємо детермінанти, які були властиві для кожного з них. Перший етап (1991- середина 90-х рр. ХХ ст.) можна охарактеризувати як базовий, бо вихід з пострадянського простору для України став досить болючим, зважаючи на структуру її економіки, залежність від сировини, яка логістично була досить віддалена від виробництва. На цьому етапі серед детермінант переважали ті, які мали внутрішній характер та були спрямовані на реформування економіки, розбудову інституцій та формування законодавчої бази. Це був період складних соціально-економічних трансформацій та фінансових потрясінь. Перехід від централізованої системи управління супроводжувався інституційним вакуумом, тому інституції та регуляторні механізми формувалися вже під конкретні інтеграційні кроки, без яких неможливо було проводити трансформації. В цей період інтеграція України мала фрагментарний та хаотичний характер. Поділяємо думку українських науковців, що «перші роки економічних реформ були присвячені більшою мірою зламу старих інституційних механізмів, ніж побудові нових, які були б адекватними ринковому середовищу і могли б скласти основу нового механізму перебудови економіки. Не було досягнуто, зокрема, формування ефективного ринкового інституційного механізму структурної перебудови економіки, в той час як старий механізм було практично зруйновано» [9]. Серед детермінант економічної інтеграції, фінансові відіграли важливу

роль саме на цьому етапі, бо через зовнішні фінансові потоки (а внутрішніх було недостатньо для трансформацій) відбувалося включення України у глобальний простір. Цей етап оголив усі проблеми структурного характеру економіки України, інфляція мала катастрофічні масштаби, екстремальну валатильність та негативні наслідки, що стримувало фінансову інтеграцію (рис. 1). Наведена динаміка демонструє зміну інфляційних режимів із вираженими структурними дисбалансами: гіперінфляція в період 1993–1995 рр. супроводжувалася фіскально-монетарною нестабільністю, після чого відбувся перехід до помірних темпів інфляції з істотним зниженням волатильності у 2000-х рр. Подальша динаміка має рівномірний характер, за винятком різких стрибків у 2015 р. та 2022 р.

Водночас банківська система відчувала проблеми із кредитуванням, а розрахунки часто мали бартерний характер, підприємства відчували проблеми із ліквідністю, а держава із податковою заборгованістю. На першому етапі спостерігалось різке падіння монетизації національної економіки – з 50 % ВВП у 1992 р. до 11,5% у 1996 р. (рис. 2). Цей показник є важливим для відображення можливостей країни інтегруватися у глобальний простір, хоча не характеризує безпосередньо рівень інтеграції. Проте високий рівень монетизації є позитивним чинником (але при цьому варто аналізувати й інші макроекономічні показники, бо вона «залежить від розвиненості фінансового ринку, зростання темпів кредитування, стабільності середовища процентних ставок й валютного курсу та можливостей центральних банків проводити зважене та ефективне управління інфляцією» [11]. Наступний етап став періодом поступового відновлення, хоча тривалий період часу фінансова система залишалася надто вразливою до викликів.

Тому, ключовими фінансовими чинниками, які вплинули на інтеграцію України у глобальний простір на першому етапі, були наступні: формування власної фінансової системи та структурна трансформація грошово-кредитної системи; дефіцит фінансових ресурсів та взаємодія з міжнародними організаціями; валютна нестабільність та висока інфляція; лібералізація фінансових розрахунків та валютного ринку; асиметрія фінансової інтеграції.

Другий етап охоплює період 1996-2004 рр., який був дуже суперечливий, бо керована зовнішня відкритість економіки сприяла інте-

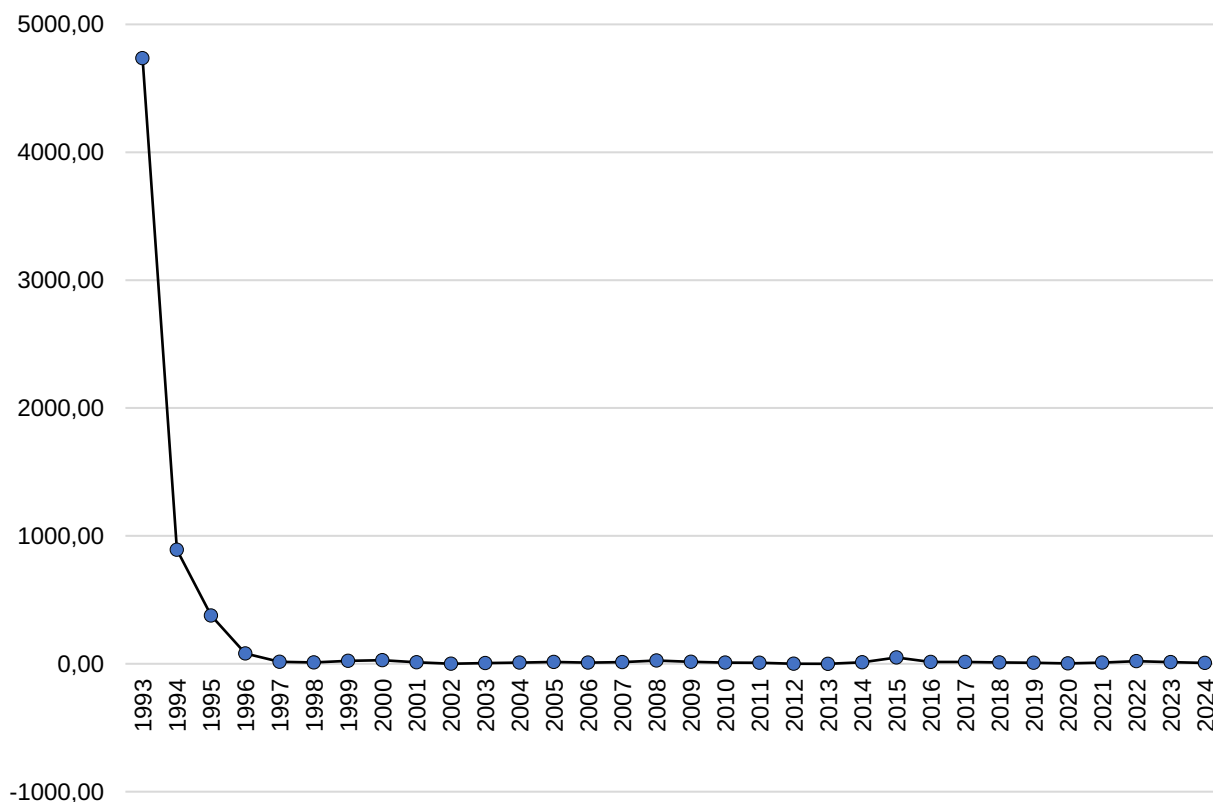

Рис. 1. Інфляція споживчих цін (середньорічна, %) в Україні

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

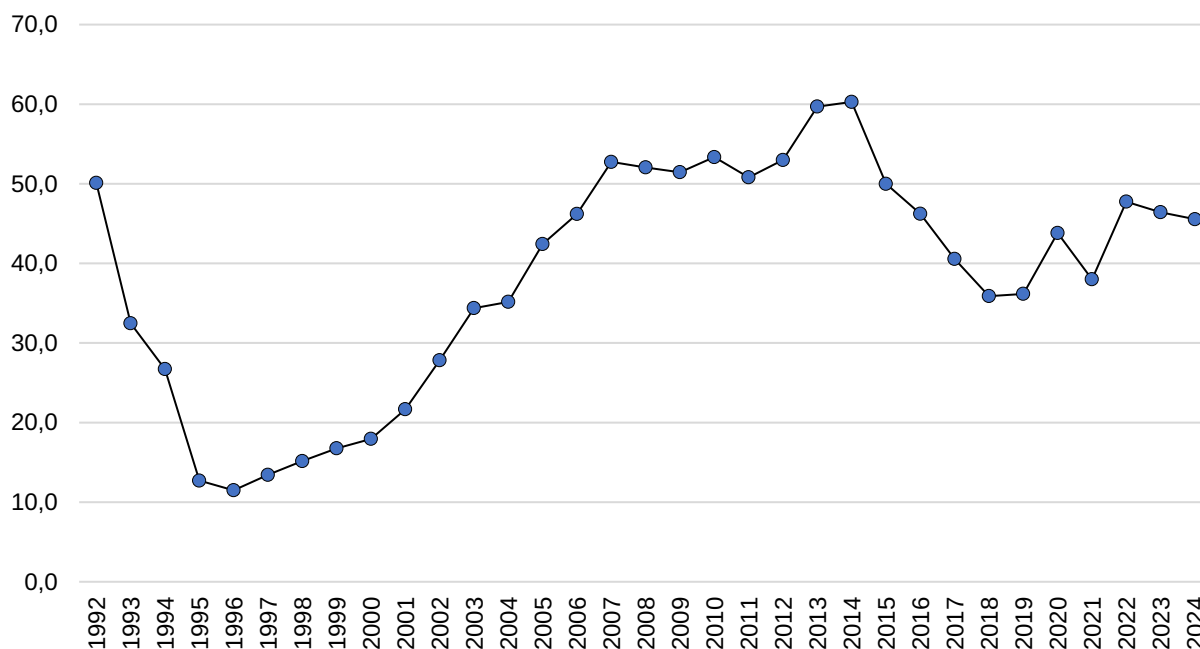

Рис. 2. Динаміка рівня монетизації економіки України

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

граційним процесам, у той же час фінансова криза 1998 р. показала вразливість української економіки до зовнішніх шоків. На цей

період припадають важливі для України події: інтеграція у європейський інституційно-правовий простір, формування партнерства з

НАТО, розширення співробітництва з міжнародними організаціями. Після вступу України до МВФ у 1992 р. розпочалася активна робота щодо залучення фінансової підтримки, і у 1994-1995 рр. вона співпрацювала «по програмі системної трансформаційної позики на суму 498,7 млн. СПЗ (763,1 млн. дол. США), метою якої була підтримка платіжного балансу України» [12]. Економіка України потребувала структурних реформ, тому під час другого етапу вдалося залучити декілька траншів (табл. 2). Поряд з отриманням фінансових ресурсів, як зазначає О. Вайцеховська, «набуття членства України в МВФ відкрило можливість вступу до інших міжнародних фінансових організацій» [13]. У цей же період, Україна продовжила розвивати європейський вектор у зовнішній політиці, відповідно у 1998 р. було прийнято Стратегію України до Європейського Союзу. Ключовими фінансовими детермінантами у цей період були зниження інфляції, валютна стабільність та зростання монетизації, курсова стабільність, зовнішнє фінансування, тощо.

Третій етап економічної інтеграції України припадає на період 2005-2013 рр., коли було сформовано базові правила інтеграції та розширено доступ до ринків. Маркерами економічної інтеграції можна назвати зовнішньоторговельні вектори та економічні орієнтири. На цьому етапі Україна переходить від ситуативних векторів співробітництва до цілеспрямованого вибору моделі інтеграції і ключовою подією став вступ країни у 2008 р. в

Світову організацію торгівлі [15], якому передував тривалий період перемовин. Активно також погоджувалися правила та стандарти відповідно до вимог ЄС для подальшої інтеграції. У цей період Україна була достатньо відкритою у зовнішній торгівлі та інтегрованою через цей сектор (рис. 3), проте у структурі зовнішньої торгівлі були присутні певні дисбаланси і висока відкритість робила економіку залежною від зовнішніх шоків та глобальної нестабільності; зберігалася залежність від енергетичного імпорту та низька технологічна складова експорту, який мав, в основному, сировинний характер. Поряд з цими чинниками, важливими фінансовими детермінантами були прямі іноземні інвестиції; стан платіжного балансу, який впливав на якість інтеграції; доступ до зовнішнього фінансування; валютно-курсова політика Національного банку (у цей період вона підтримувала економічну стабільність, але, в той же час, сприяла нагромадженню зовнішніх дисбалансів та боргових ризиків); доступ до боргового фінансування; присутність іноземного банківського капіталу (хоча після кризи 2008-2009 рр. їх активність змінилася [16]) та інші.

Основним вектором четвертого етапу глобальної економічної інтеграції України став європейський, і саме він обумовив основні тенденції економічного розвитку країни у період 2014-2021 рр. Розпочата на попередніх етапах політика гармонізації правил та стандартів з вимогами ЄС отримала своє

Таблиця 2

Програми фінансування МВФ для України 1995-2021 рр. (тис. СПЗ)

Програма	Дата укладення	Дата закінчення	Погоджена сума	Отримано	Залишок
Standby Arrangement	09.06.2020	08.12.2021	3 600000	1 500000	1 500000
Standby Arrangement	18.12.2018	17.02.2020	2 800000	1 000000	1 000000
Extended Fund Facility	11.03.2015	17.12.2018	12 348000	6 178260	4 126204
Standby Arrangement	30.04.2014	10.03.2015	10 976000	2 972670	0
Standby Arrangement	28.07.2010	27.12.2012	10 000000	2 250000	0
Standby Arrangement	05.11.2008	28.07.2010	11 000000	7 000000	0
Standby Arrangement	29.03.2004	28.03.2005	411600	0	0
Extended Fund Facility	04.09.1998	03.09.2002	1 919950	1 193000	0
Standby Arrangement	25.09.1997	24.08.1998	398920	181328	0
Standby Arrangement	10.05.1996	23.02.1997	598200	598200	0
Standby Arrangement	07.04.1995	06.04.1996	997300	538650	0
Разом			55 049970	23 412108	6 626205

Джерело: сформовано авторами на основі [14]

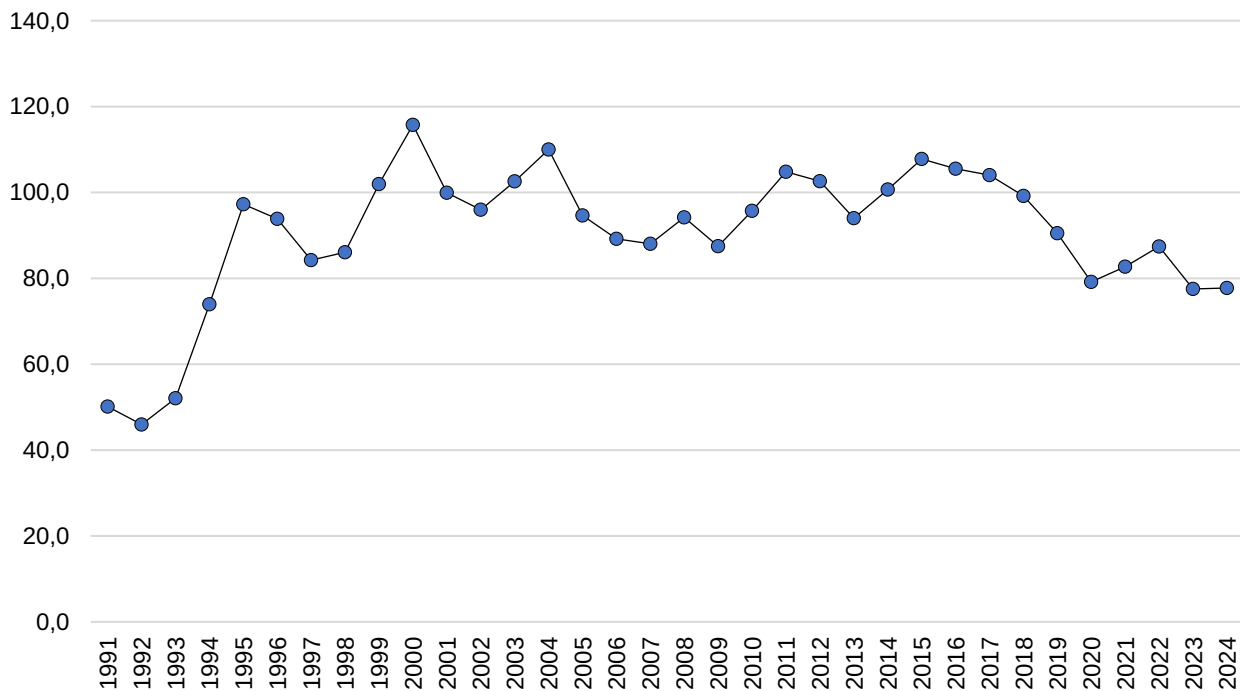

Рис. 3. Динаміка зовнішньоторговельної відкритості України (частка торгівлі у ВВП, %)

Джерело: сформовано авторами на основі [10]

логічне продовження. Аналізуючи цей період, варто відзначити досягнення у реалізації євроінтеграційного вектору: підписання Угоди про асоціацію у 2014 р. та набуття чинності у 2017 р. [17]; зростання ролі ЄС у географічній структурі зовнішньої торгівлі України [17]. Ключовими фінансовими детермінантами для України були: макрофінансова стабілізація; розширення зовнішнього фінансування; розвиток внутрішнього ринку цінних паперів; реструктуризація банківської системи та підвищення її стійкості; лібералізація валютного регулювання, що значно посилило фінансову інтеграцію; інфраструктурна інтеграція ринку державних паперів до міжнародного центрального депозитарію цінних паперів (ICSD) Clearstream [18] та інші.

На сучасному етапі (2022 р. і допер) багато змін у інтеграційній політиці України відбуваються враховуючи виклики війни. Зокрема, «із початком війни відбувся перехід від ліберальних підходів до обмежувальних: НБУ запровадив фіксацію курсу та жорсткий нагляд за валютними операціями, що свідчить про специфіку регулювання у стані кризи» [7]. Щодо транспортно-логістичних коридорів, то інтеграція відбувається через зміну транспортних коридорів і налаштування нових, в основному, через країни Європейського Союзу; розширення торговельного партнерства

через EU-Ukraine Solidarity Lanes. Суттєвих змін зазнали пріоритетні сектори співпраці: це оборонна сфера та ІТ. Серед фінансових детермінант провідну роль відіграє залучення фінансової підтримки через різні канали, включаючи гранти, проекти відбудови та соціальної підтримки, зважаючи на існуючі ризики для приватних інвесторів (у цьому контексті важливими є інвестиційні гарантії та страхування ризиків). Реалізація цих проектів передбачає участь як ЄС, міжнародних інституцій, зокрема, Світового банку, ЄБРР, так і мобілізацію ресурсів країн. Політика МВФ залишається пріоритетною для України для підтримки фінансової та макроекономічної стабільності [19]. Серед внутрішніх фінансових детермінант важливими є фіскальна та боргова стійкість, цінова стабільність, стійкість банківської системи та ліквідність банків, фінансова прозорість та детінізація економіки, тощо.

Останні два періоди, незважаючи на суттєві виклики та ризики, продемонстрували, що економічна інтеграція України залежала від низки чинників економічного та фінансового характеру, які часто були взаємозалежними, проте ця інтеграція відбувалася не лише через зовнішню торгівлю, але й через фінансову інтеграцію, залучення у глобальні ланцюги доданої вартості, технологічну співпрацю, розширення механізмів фінансової під-

тримки та інституційне партнерство з ЄС та міжнародними організаціями, зростання ролі безпекового компоненту.

Висновки. Глобальна економічна інтеграція в сучасних умовах розширює можливості країн для реалізації їх економічного потенціалу. Але, у той же час, вона не є автоматичною гарантією того, що країна отримає економічні вигоди від інтеграції у глобальний простір. Цей процес залежить від низки чинників, важливе місце серед яких займають фінансові детермінанти. Результати проведеного дослідження підтверджують, що Україна пройшла власний шлях від фрагментарної інтеграції до свідомого формування та вибору стратегічно надійних партнерів. На перших етапах інтеграція України мала переважно інституційно-формальний характер, бо довелося адаптуватися до правил міжнародної взаємодії. На сучасному етапі це партнерство дає підтримку для макроекономічної стабільності та

економічного відновлення, фінансової інтеграції та інституційної модернізації. На майбутнє економічна інтеграція України потребуватиме більше зусиль, ніж на попередніх періодах, тому що: фінансова допомога міжнародних партнерів як важлива фінансова детермінанта не повинна стати єдиним джерелом для структурної модернізації, варто розглядати її як тимчасову допомогу на період відбудови; необхідно посилити макрофінансову стійкість до зовнішніх шоків; створити сприятливі умови для повернення приватних інвесторів, особливо в сфері, які зараз є стратегічно важливими (наприклад, енергетика); забезпечити прозорість розподілу та використання зовнішнього фінансування; підтримати інтеграцію у глобальні ланцюги доданої вартості та формування нових логістичних маршрутів. Таким чином, врахування розглянутих фінансових детермінант сприятиме ефективній інтеграції України у глобальний простір.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Приходько І. В. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. *Економічний аналіз*. 2015. Том 19. № 1. С. 91–100.
2. Tinbergen, J. *International Economic Integration*. Books. 1954. URL : <http://hdl.handle.net/1765/15343> (дата звернення 23.01.2025).
3. Дзюблюк О. Монетарна політика Європейського центрального банку у контексті протидії кризовим явищам на фінансовому ринку. *Світ фінансів*. 2023. № 2 (75). С. 8–30.
4. Чугаєв О. А. Передумови валютної інтеграції України. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Випуск 97. Ч. І. С. 95–96.
5. Щава Р. П. Глобальні координаційні імперативи фіскальної політики в ЄС. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2016. Вип. 1. № 60. С. 29–35.
6. Приступа Т. Європейська валютно-фінансова інтеграція: проблеми і перспективи для України. *Міжнародний науково-практичний журнал «Фінансовий простір»*. 2014. № 2 (14). С. 137–141.
7. Лахова О. В., Приходько О. М. Європейська інтеграція та модернізація публічного управління у сфері валютних відносин: правовий та судовий вимір. *Право та державне управління*. 2024. № 2. С. 515–521.
8. Лизун М. Тенденції розвитку регіональної економічної інтеграції: методологічний аспект. *Журнал європейської економіки*. 2020. Вип. 19 (1). С. 85–101.
9. Механізм структурних зрушень в економіці України (монографія) / В.І. Кононенко, О.О. Веклич, Л.М. Шабліста та ін.; відпов. ред. д.е.н. В.І. Кононенко. К.: Ін-т економіки НАНУ, 2002. 288 с.
10. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/> (дата звернення 24.01.2025).
11. Аржевітін С. М., Макаров О. Ю., Краснова І. В. Монетизація глобальної економіки: тенденції та особливості. *Проблеми економіки*. 2023. № 1 (55). С. 161–169.
12. International Monetary Fund. Ministry of Finance of Ukraine. URL: <https://mof.gov.ua/en/mvf> (дата звернення 24.01.2025).
13. Вайцеховська О. Р. Міжнародно-правові аспекти співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. *Юридичний вісник*. 2021. № 4. С. 118–126.
14. Ukraine: History of Lending Commitments as of October 31, 2021. IMF. URL: <https://www.imf.org/external/np/fin/tad/extarr2.aspx?date1key=2021-10-31&memberKey1=993> (дата звернення 23.01.2025).
15. Ukraine. WTO. URL: https://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/a1_ukraine_e.htm (дата звернення 23.01.2025).
16. Rysin V. Resource policy of banks with foreign capital in Ukraine: peculiarities and priorities. *Ekonomika*. 2014. No 93(2). P. 45–58.

17. Association Agreement between the European Union and Ukraine. URL: <https://www.kmu.gov.ua/en/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu> (дата звернення 23.01.2025).
18. Updated: Clearstream to link Ukraine to its network on 27 May 2019. 2019. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/clearstream-priyednaye-ukrayinu-do-svoeyei-mereji-27-travnya?> (дата звернення 23.01.2025).
19. Ukraine. IMF Country Report No. 2025/156. 2025. 30 June. URL: <https://www.imf.org/en/publications/cr/issues/2025/06/30/ukraine-eighth-review-under-the-extended-arrangement-under-the-extended-fund-facility-568152> (дата звернення 22.01.2025).

REFERENCES:

1. Prykhodko I. V. (2015). Teoretychni kontseptsii mizhnarodnoi ekonomichnoi intehtatsii [Theoretical concepts of international economic integration]. *Ekonomichnyi analiz – Economic Analysis*, vol. 19, no. 1, pp. 91–100.
2. Tinbergen J. (1954). International Economic Integration. Books. Available at: <http://hdl.handle.net/1765/15343> (accessed January 23, 2025).
3. Dziubliuk O. (2023). Monetarna polityka Yevropeiskoho tsentralnoho banku u konteksti protydii kryzovym yavyscham na finansovomu rynku [Monetary policy of the European central bank in the context of counteraction to crises in the financial market]. *Svit finansiv – World of Finance*, no. 2 (75), pp. 8–30.
4. Chuhaiev O. A. (2011). Peredumovy valiutnoi intehtatsii Ukrainy [Prerequisites for Ukraine's currency integration]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn – Current Issues of International Relations*, iss. 97 (1), pp. 95–96.
5. Shchava R. P. (2016). Hlobalni koordynatsiini imperatyvy fiskalnoi polityky v YeS [Global coordination imperatives of fiscal policy in the EU]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen – Socio-economic research bulletin*, iss. 1, no. 60, pp. 29–35.
6. Prystupa T. (2014). Yevropeiska valiutno-finansova intehtatsiia: problemy i perspektyvy dlia Ukrainy [European monetary and financial integration: problems and prospects for Ukraine]. *Finansovyi prostir – Financial Space*, no. 2 (14), pp. 137–141.
7. Lakhova O. V., Prykhodko O. M. (2024). Yevropeiska intehtatsiia ta modernizatsiia publicnoho upravlinnia u sferi valiutnykh vidnosyn: pravovyi ta sudovyi vymir [European integration and the modernization of public governance in the field of foreign exchange relations: legal and judicial dimensions]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia – Law and Public Administration*, no. 2, pp. 515–521.
8. Lyzun M. (2020). Tendentsii rozvytku rehionalnoi ekonomichnoi intehtatsii: metodolohichniy aspekt [Development trends of regional economic integration: methodological aspect]. *Zhurnal yevropeiskoi ekonomiky – Journal of european economy*, vol. 19 (1), pp. 85–101.
9. Kononenko, V. I., Veklych, O. O., Shablysta, L. M., et al. (2002). *Mekhanizm strukturnykh zrushen v ekonomitsi Ukrainy: monohrafiia* [Mechanism of structural shifts in the economy of Ukraine: monograph]. Kyiv: In-t ekonomiky NANU. 288 p. (in Ukrainian)
10. World Bank Open Data. Available at: <https://data.worldbank.org/> (accessed January 24, 2025).
11. Arzhevitin S. M., Makarov O. Yu., Krasnova I. V. (2023). Monetyzatsiia hlobalnoi ekonomiky: tendentsii ta osoblyvosti [Monetization of the Global Economy: The Trends and Features]. *Problemy ekonomiky – Problems of the Economy*, no. 1 (55), pp. 161-169.
12. International Monetary Fund. Ministry of Finance of Ukraine. Available at: <https://mof.gov.ua/en/mvf> (accessed January 24, 2025).
13. Vaitsekhovska O. R. (2021). Mizhnarodno-pravovi aspekty spivpratsi Ukrainy z mizhnarodnymy finansovymy orhanizatsiiami [International legal aspects of cooperation between Ukraine and international financial organizations]. *Yurydychnyi visnyk – Legal Bulletin*, no. 4, pp.118–126.
14. Ukraine: History of Lending Commitments as of October 31, 2021. (2021). IMF. Available at: <https://www.imf.org/external/np/fin/tad/extarr2.aspx?date1key=2021-10-31&memberKey1=993> (accessed January 23, 2025).
15. Ukraine. WTO. Available at: https://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/a1_ukraine_e.htm (accessed January 23, 2025).
16. Rysin V. (2014). Resource policy of banks with foreign capital in Ukraine: peculiarities and priorities. *Ekonomika*, 2014, no 93(2), pp. 45–58.
17. Association Agreement between the European Union and Ukraine. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/en/yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu> (accessed January 23, 2025).

18. Updated: Clearstream to link Ukraine to its network on 27 May 2019. (2019). Available at: <https://bank.gov.ua/en/news/all/clearstream-priyednaye-ukrayinu-do-svoyeyi-mereji-27-travnnya?> (accessed /January 23, 2025).

19. Ukraine. (2025). *IMF Country Report*, no. 2025/156, 30 June. Available at: <https://www.imf.org/en/publications/cr/issues/2025/06/30/ukraine-eighth-review-under-the-extended-arrangement-under-the-extended-fund-facility-568152> (accessed January 22, 2025).

Дата надходження статті: 20.02.2026

Дата прийняття статті: 11.03.2026

Дата публікації статті: 27.03.2026